

Seminarium w Sękocinie

Zmiany ekoklimatu Puszczy Białowieskiej

5 listopada w Instytucie Badawczym Leśnictwa odbyło się seminarium poświęcone zmianom ekoklimatu Puszczy Białowieskiej. Było to drugie z cyklicznych, comiesięcznych, zapoczątkowanych w październiku spotkań, na których prezentowane są najnowsze wyniki badań instytutu.

W seminarium uczestniczyli pracownicy DGLP, Ministerstwa Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Biura Urzędzenia Lasu i Geodezji Leśnej, a także zainteresowani problematyką leśnicy. Rolę lasów w procesach globalnych zmian klimatu oraz związane z tym zagrożenia środowiska leśnego przedstawiła doc. dr hab. Elżbieta Malzahn z Zakładu Lasów Naturalnych IBL w Białowieży. Omówiła przy tym tendencje zmian parametrów klimatycznych, a także wybranych kompleksowych wskaźników ekoklimatu Puszczy Białowieskiej w ciągu ostatnich 60 lat. Zdają się one potwierdzać globalne zmiany, zwłaszcza jeśli chodzi o wzrost średniej rocznej temperatury dobowej i spadek sumy opadów rocznych w ostatnich 20 latach, a także zmiany w rozkładzie opadów w ciągu roku. Autorka wykładu przedstawiła również ewentualny wpływ prognozowanych zmian klimatycznych na różnorodność biologiczną Puszczy Białowieskiej.

Czy wzrasta zagrożenie Puszczy Białowieskiej w związku ze zmianami parametrów klimatycznych, a co za tym idzie oddziaływaniem na nią z różną intensywnością czynników stresogennych? Pytanie to przewijało się przez całe seminarium, jednak trudno na nie dzisiaj znaleźć jednoznaczną odpowiedź. Pokazała to dyskusja, której moderatorem był prof. Kazimierz Rykowski. Starł się on tak ukierunkować rozważania dyskutantów, aby spróbować odpowiedzieć na pytanie, czy i na ile prognozy globalnych zmian można przenosić na lokalne i znane ze swej specyfiki lasy Puszczy Białowieskiej.

Podczas spotkania podkreślono duże znaczenie wieloletnich cykli systematycznych badań realizowanych w Puszczy Białowieskiej. Odgrywają one ogromną rolę w analizie zmian zachodzących w unikalnych, naturalnych ekosystemach leśnych. Zgłoszona została także propozycja utworzenia Europejskiego Centrum Badań Lasów Naturalnych w Białowieży.

Tekst i zdjęcia
KATARZYNA BIELAWSKA ■

Spotkanie podsumowują:
doc. dr hab. Elżbieta Malzahn i prof. Kazimierz Rykowski z Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Tendencje zmian wskaźników kompleksowego oddziaływania warunków termicznych i opadowych na środowisko leśne sugerują pogarszanie się bilansu wilgoci w Puszczy Białowieskiej, co jest bezpośrednio związane z wydłużaniem się meteorologicznego okresu wegetacyjnego i skracaniem się zimy termicznej, w tym okresu zalegania trwałej pokrywy śnieżnej. Wpływ zmian klimatycznych na środowisko leśne potęgowany jest przez zmiany czynników antropogenicznych, takich jak zanieczyszczenia powietrza. W największym stopniu jest to utrzymujący się od ponad 20 lat zbyt wysoki poziom depozycji związków biogenych, zwłaszcza azotu. Zgodnie z wynikami ostatnich badań przedstawiciele różnych dziedzin nauki, rejestrujących zmiany zachodzące w środowisku leśnym puszczy, mogą być one efektem zmian ekoklimatu. Warto tu wymienić zmiany rytmiki sezonowej zbiorowisk roślinnych, destabilizujące przebieg naturalnych procesów przyrodniczych, a także zmiany w liczebności wielu gatunków roślin i w ekologii różnych gatunków zwierząt. Do takich zmian należy także wzrost żyzności siedlisk hydrogenicznych. Za względnie zagrożone z powodu zmian klimatu mogą być uznane obszary charakteryzujące się retencyjnym typem gospodarki wodnej, a więc bagna i łągi. ■